มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน

THAI COMMUNITY PRODUCT STANDARD

มผช.๒๐๙/๒๕๕๙

แคน

KHAN

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

กระทรวงอุตสาหกรรม

ICS 97.200.20

ISBN 978-616-346-318-0

มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน

แคน

มผช.๒๐๙/๒๕๕๙

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
กระทรวงอุตสาหกรรม ถนนพระรามที่ ๖ กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐
โทรศัพท์ ๐-๒๒๐๒-๓๓๓๔-๕

ประกาศสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
ฉบับที่ ๒๐๘๓ (พ.ศ. ๒๕๕๙)
เรื่อง ยกเลิกและกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน
แคน

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน แคน มาตรฐานเลขที่ มผช.๒๐๙/๒๕๔๖ และคณะอนุกรรมการพิจารณามาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน คณะที่ ๒ มีมติในการประชุมครั้งที่ ๒๔-๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๙ ให้ยกเลิกมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน แคน มาตรฐานเลขที่ มผช.๒๐๙/๒๕๔๖ และกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน แคน ขึ้นใหม่

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจึงออกประกาศยกเลิกประกาศสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ฉบับที่ ๒๑๕ (พ.ศ. ๒๕๔๖) ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๖ และออกประกาศกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน แคน มาตรฐานเลขที่ มผช.๒๐๙/๒๕๕๙ ขึ้นใหม่ ดังมีรายละเอียดต่อท้ายประกาศนี้

ทั้งนี้ ให้มีผลบังคับใช้นับแต่วันที่ประกาศ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

ธวัช ผลความดี
เลขาธิการสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน

แคน

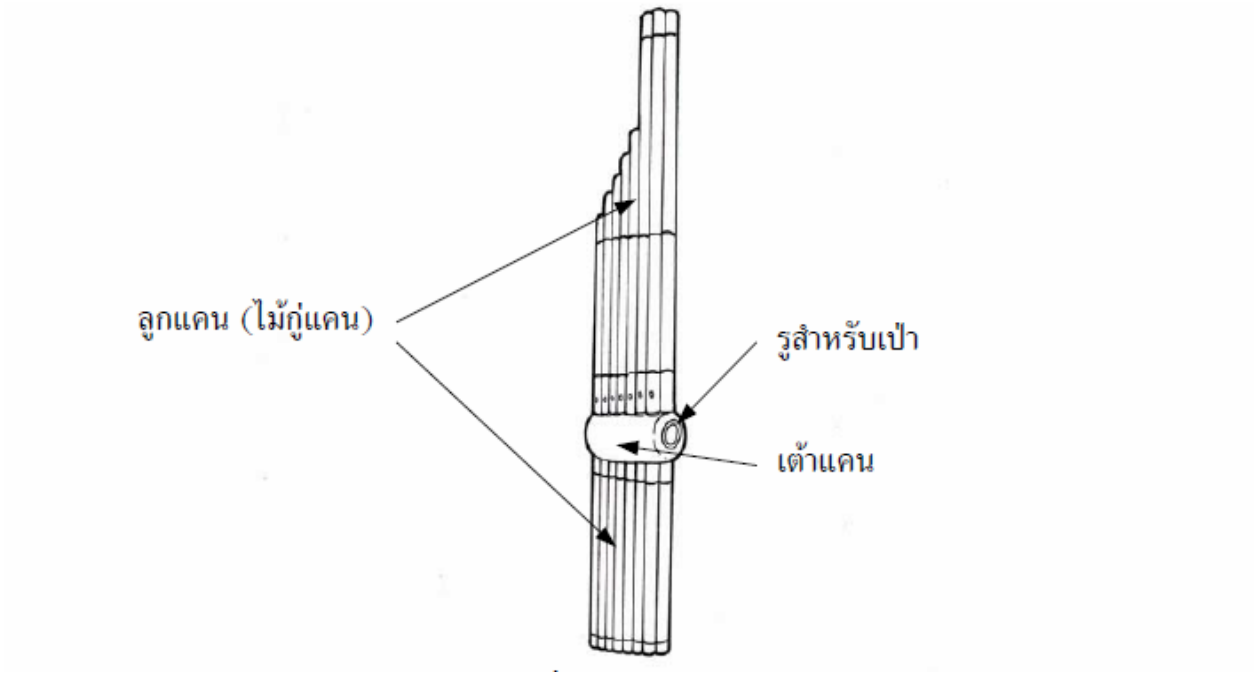
๑. ขอบข่าย

๑.๑ มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้ครอบคลุมเฉพาะแคนที่ทำจากไม้ธรรมชาติ โดยไม่ครอบคลุมแคนจำลองที่ทำขึ้นเพื่อใช้เป็นของประดับตกแต่งหรือของที่ระลึก

๒. บทนิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้ มีดังต่อไปนี้

๒.๑ แคน หมายถึง เครื่องดนตรีพื้นบ้านอีสานของไทยประเภทเครื่องเป่า ประกอบด้วยลูกแคน (กู่แคน) และเต้าแคน ดังรูปที่ ๑

รูปที่ ๑ ตัวอย่างแคน

(ข้อ ๒.๑)

๓. ประเภท

๓.๑ แคน แบ่งตามจำนวนลูกแคนออกเป็น ๓ ประเภท คือ

๓.๑.๑ แคนเจ็ด มีจำนวนลูกแคน ๗ คู่ หรือ ๑๔ ลำ

๓.๑.๒ แคนแปด มีจำนวนลูกแคน ๘ คู่ หรือ ๑๖ ลำ

๓.๑.๒ แคนเก้า มีจำนวนลูกแคน ๙ คู่ หรือ ๑๘ ลำ

๔. คุณลักษณะที่ต้องการ

๔.๑ ลักษณะทั่วไป

๔.๑.๑ ลูกแคน ต้องเรียบร้อย ประณีต สวยงาม มีขนาด สัดส่วน และจำนวนลูกแคน ตามลักษณะที่ดีของแคนแต่ละประเภท ทำจากไม้ไผ่ พื้นผิวหน้าต้องเรียบ ไม่มีราหรือตำหนิที่เกิดจากการทำลายของมอด ปลวก หรือแมลงอื่น ไม่มีขอบคมและปลายแหลม ยกเว้นกรณีที่เป็นลักษณะเฉพาะของชิ้นงาน ไม่มีเสี้ยน รอยแตก รอยร้าว บิด โก่ง หัก งอ หรือตำหนิในชิ้นงานให้เห็นเด่นชัด ยกเว้นรอยที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติหรือเป็นลักษณะเฉพาะของชิ้นงานและไม่มีผลเสียต่อการใช้งาน ภายในลูกแคนแต่ละลูกต้องมีลิ้นแคนซึ่งทำจากเงินหรือทองเหลือง

๔.๑.๒ เต้าแคน ต้องเรียบร้อย ประณีต สวยงาม ทำจากรากไม้ประดู่หรือไม้เนื้อแข็ง เช่น ไม้รัก มีลักษณะเป็นทรงกระบอกกลมสั้น หัวท้ายสอบ และมีรูสำหรับเป่า พื้นผิวหน้าต้องเรียบ ไม่มีราหรือตำหนิที่เกิดจากการทำลายของมอด ปลวก หรือแมลงอื่น ไม่มีขอบคมและปลายแหลม ยกเว้นกรณีที่เป็นลักษณะเฉพาะของชิ้นงาน ไม่มีเสี้ยน รอยแตก รอยร้าว บิด โก่ง หักงอ หรือตำหนิในชิ้นงานให้เห็นเด่นชัด ยกเว้นรอยที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติหรือเป็นลักษณะเฉพาะของ ชิ้นงานและไม่มีผลเสียต่อการใช้งาน

การทดสอบให้ทำโดยการตรวจพินิจ

๔.๒ การประกอบ

ต้องเรียบร้อย ประณีต สวยงาม ติดแน่น โดยผนึกช่องว่างระหว่างเต้าแคนกับลูกแคนด้วยชันโรง (ขี้สูด) และมัดลูกแคนให้ติดแน่นโดยใช้เส้นหวายหรือต้นคล้าหรือเถาใบย่านาง ไม่มีขอบคมและปลายแหลม ยกเว้นกรณีที่เป็นลักษณะเฉพาะของชิ้นงาน บริเวณรอยต่อต้องเรียบร้อย ไม่แยกออกจากกัน ไม่มีรอยแตก ร้าว หรือรอยเครื่องมือจากการประกอบชิ้นงาน ไม่มีกลิ่นของสารเคมีและรอยเปรอะเปื้อนของสารที่ใช้ยึดติดชิ้นส่วนเข้าด้วยกัน

การทดสอบให้ทำโดยการตรวจพินิจ

๔.๓ ลวดลาย (ถ้ามี)

ต้องประณีต สวยงาม สม่ำเสมอ การต่อลวดลายต้องตรงตามลักษณะของลวดลาย

การทดสอบให้ทำโดยการตรวจพินิจ

๔.๔ สี (ถ้ามี)

ต้องเรียบ สม่ำเสมอ ยกเว้นการไล่ระดับสี ติดแน่น ไม่ด่าง หลุด ลอก หรือเปรอะเปื้อน ยกเว้นกรณีที่เป็นลักษณะเฉพาะของชิ้นงาน เมื่อลูบผลิตภัณฑ์แล้วสีต้องไม่หลุดติดมือ

การทดสอบให้ทำโดยการตรวจพินิจ

๔.๕ การเคลือบผิว (ถ้ามี)

ต้องเรียบ สม่ำเสมอ ไม่เป็นเม็ด เป็นคราบ แตก หลุดหรือลอก และไม่ทำให้ชิ้นงานขาดความสวยงาม

การทดสอบให้ทำโดยการตรวจพินิจ

๔.๖ การใช้งาน

เมื่อเป่าแคนแล้ว ระดับเสียงทุกตัวโน้ตของลูกแคนแต่ละลูก ต้องไม่เพี้ยน มีเสียงดังกังวาน โปร่งชัดเจน ไม่ทึบหรือแตกพร่า

การทดสอบให้ทำโดยผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องดนตรีพื้นบ้านอีสานของไทย

๕. การบรรจุ

๕.๑ ให้บรรจุแคนในบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสม สะอาด แห้ง เรียบร้อย และสามารถป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับแคนได้

การทดสอบให้ทำโดยการตรวจพินิจ

๖. เครื่องหมายและฉลาก

๖.๑ ที่ฉลากหรือบรรจุภัณฑ์แคนทุกหน่วย อย่างน้อยต้องมี เลข อักษร หรือเครื่องหมายแจ้งรายละเอียดต่อไปนี้ให้เห็นได้ง่าย ชัดเจน

(๑) ชื่อผลิตภัณฑ์ (ตามชื่อ มผช.)

(๒) ประเภท เช่น แคนเจ็ด แคนแปด

(๓) ระดับเสียง

(๔) ขนาดหรือมิติ (ถ้ามี) เป็นเซนติเมตรหรือเมตรหรือนิ้ว

(๕) เดือน ปีที่ทำ

(๖) ประวัติผลิตภัณฑ์ (ถ้ามี)

(๗) ข้อแนะนำในการใช้และการดูแลรักษา

(๘) ชื่อผู้ทำหรือสถานที่ทำ พร้อมสถานที่ตั้ง หรือเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียน

ในกรณีที่ใช้ภาษาต่างประเทศ ต้องมีความหมายตรงกับภาษาไทยที่กำหนดไว้ข้างต้น

๗. การชักตัวอย่างและเกณฑ์ตัดสิน

๗.๑ รุ่น ในที่นี้ หมายถึง แคนประเภทเดียวกัน ทำโดยกรรมวิธีเดียวกัน ที่ทำหรือส่งมอบหรือซื้อขายในระยะเวลาเดียวกัน

๗.๒ การชักตัวอย่างและการยอมรับ ให้เป็นไปตามแผนการชักตัวอย่างต่อไปนี้

๗.๒.๑ การชักตัวอย่างและการยอมรับ สำหรับการทดสอบการบรรจุและเครื่องหมายและฉลาก ให้ชักตัวอย่างโดยวิธีสุ่มจากรุ่นเดียวกัน จำนวน ๑ ตัวอย่าง เมื่อตรวจสอบแล้วทุกตัวอย่างต้องเป็นไปตามข้อ ๕. และข้อ ๖. จึงจะถือว่าแคนรุ่นนั้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

๗.๒.๒ การชักตัวอย่างและการยอมรับ สำหรับการทดสอบลักษณะทั่วไป การประกอบ ลวดลาย (ถ้ามี) สี (ถ้ามี) การเคลือบผิว (ถ้ามี) และการใช้งาน ให้ใช้ตัวอย่างที่ผ่านการทดสอบตามข้อ ๗.๒.๑ แล้ว จำนวน ๑ ตัวอย่าง เมื่อตรวจสอบแล้วตัวอย่างต้องเป็นไปตามข้อ ๔.๑ ถึงข้อ ๔.๖ ทุกรายการ จึงจะถือว่าแคนรุ่นนั้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

๗.๓ เกณฑ์ตัดสิน

ตัวอย่างแคนต้องเป็นไปตามข้อ ๗.๒.๑ และข้อ ๗.๒.๒ ทุกข้อ จึงจะถือว่าแคนรุ่นนั้นเป็นไปตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้
